

Rozvojová strategie Euroregionu Beskydy

na období

2016 – 2023

květen 2016

Region Beskydy se sídlem ve Frýdku-Místku a Region Beskidy se sídlem v Bielsku-Bialej s cílem sjednotit činnost euroregionu a posílit jeho akceschopnost se stali iniciátory tvorby Rozvojové strategie Euroregionu Beskydy na období 2016 – 2023. Strategie je zaměřena na Euroregion Beskydy jako celek. Tedy prioritní oblasti, rozvojová opatření a klíčové aktivity jsou vztaženy k celému území Euroregionu Beskydy – české, polské i slovenské části a jsou na celém území aplikovatelná zejména díky národním a evropským dotačním titulům. Rozvojová strategie Euroregionu Beskydy zpracovává rozvojová opatření, která bude Euroregion Beskydy jako organizace podporovat v rámci své činnosti.

Rozvojová strategie Euroregionu Beskydy vznikala od roku 2014 díky aktivnímu přístupu členských obcí české, polské a částečně také slovenské části Euroregionu Beskydy a českého a polského sekretariátu.

Realizační tým: Dagmar Valášková - projektový manažer Region Beskydy, Marcin Filip – ředitel sekretariátu Region Beskidy, Justyna Wróbel – projektový manažer Region Beskidy. Do přípravy strategie se aktivně zapojili také starostové obcí české, polské a slovenské části Euroregionu Beskydy.

Pro tvorbu dokumentů byl využit sběr dat prostřednictvím dotazníkového šetření a workshopů. Rozvojová strategie Euroregionu Beskydy neobsahuje analytickou část. Při stanovení cílů Rozvojové strategie Euroregionu Beskydy byly využity analýzy zpracované různými subjekty v nedávné době. Dále byla využita data získaná prostřednictvím dotazníkového šetření a poznatky získané na workshopech organizovaných nejen v rámci přípravy této strategie.

Cíle Strategie rozvoje Euroregionu Beskydy:

- Stanovit prioritní oblasti spolupráce v rámci euroregionu, tj. definovat ty oblasti, kde by měla být další spolupráce rozvíjena a podporována Euroregionem Beskydy jako institucí. K prioritním oblastem jsou definována rozvojová opatření a klíčové aktivity.
- Dosáhnout co možná největšího vlivu na stanovení pravidel poskytování dotací na přeshraniční spolupráci a formou dotačních titulů spravovaných Euroregionem Beskydy naplňovat rozvojová opatření. Strategie na základě analýzy a obecného konsensu všech klíčových aktérů shrnuje priority spolupráce na období shodné s programovým obdobím Evropské unie.
- Podporovat klíčové pilotní projekty, které budou v souladu se strategií, a hledat pro tyto projekty způsoby financování v rámci přeshraničních programů, programů podporovaných Evropskou unií nebo národních programů.

Vize Euroregionu Beskydy

Euroregion Beskydy je místem, které se rozvíjí díky přeshraniční spolupráci mezi samosprávnými orgány, organizacemi a lidmi v každé oblasti lidského života. Díky tomu jeho obyvatelé využívají všech výhod a možností, které jim poskytuje poloha příhraničního území. Třístranná spolupráce subjektů v rámci Euroregionu Beskydy je pro další rozvoj euroregionu a posílení spolupráce nezbytná.

Prioritní oblasti

K uskutečnění vize je zapotřebí, aby se v rámci Euroregionu Beskydy rozvíjela přeshraniční spolupráce především v následujících prioritních oblastech:

- Podpora cestovního ruchu a tím zaměstnanosti, zachování a rozvoj přírodních a kulturních zdrojů
- Spolupráce institucí a komunit v oblasti vzdělávání, ochrany přírody a krajiny, přípravy infrastrukturních projektů přeshraniční spolupráce, kultury, sportu a organizace volnočasových aktivit, poskytování veřejných služeb včetně tvorby kooperačních sítí a v oblasti zvýšení úrovně informací o společném území

Přeshraniční spolupráci je zapotřebí systematicky podporovat a vytvářet pro její rozvoj vhodné podmínky.

Prioritní oblasti, rozvojová opatření a klíčové aktivity

V této kapitole jsou uvedeny jednotlivé prioritní oblasti. V rámci každé prioritní oblasti jsou popsány rozvojová opatření a klíčové aktivity. K dosažení cílů jsou navržena jednotlivá rozvojová opatření s uvedením k naplnění jakých cílů dané opatření přispívá a výčtem vhodných aktivit.

Prioritní oblast: 1. PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU A ZAMĚSTNANOSTI

Cestovní ruch hraje klíčovou roli v hospodářském rozvoji euroregionu a stále existuje potenciál pro jeho rozvoj. Území Euroregionu Beskydy patří v rámci svých zemí k atraktivním oblastem a to především díky přírodnímu bohatství, tradiční architektuře a kulturním památkám. Do regionu lákají návštěvníky především hory. Region nabízí mimo jiné také zajímavé skalní útvary, jeskyně a vodní plochy. Je zde rovněž soustředěno velké historicko-kulturní bohatství: velké množství hradů a zámků, sakrálních i industriálních památek. Kromě toho se v regionu nachází také velká spousta rekreačních zařízení a aktivit, které lze navštěvovat, respektive provozovat celoročně a nezávisle na počasí. Cestovní ruch je významným odvětvím hospodářství s úzkou vazbou na zaměstnanost. Intenzita cestovního ruchu vykazuje sezónní a prostorové disproporce. Cestovní ruch je méně rozvinut mimo horské oblasti regionu. Cílem je rozvíjet společné marketingové aktivity cestovního ruchu, propojovat poskytovatele služeb cestovního ruchu (včetně destinačních managementů a alternativních forem turistiky) a budovat/rozvíjet základní a doprovodnou infrastrukturu cestovního ruchu. Cílem je budování image regionu jako významné evropské destinace.

Podporovaná rozvojová opatření a klíčové aktivity

- Zachování a obnova kulturních a přírodních atraktivit, směřující k jejich využití pro udržitelný rozvoj společného pohraničí
  - Rekonstrukce, revitalizace a jiná opatření k zachování a obnově přírodních a kulturních atraktivit
  - Realizace opatření směřujících k vyššímu zapojení kulturních či přírodních atraktivit do udržitelného cestovního ruchu

- Podpora využití nehmotného kulturního dědictví

- Infrastrukturní opatření pro přeshraniční zpřístupnění a využívání kulturního a přírodního dědictví příhraničního regionu
  - Výstavba, rekonstrukce, přestavba a modernizace veřejně dostupné doplňkové turistické infrastruktury usnadňující návštěvu kulturních a přírodních atraktivit (např. stojany na kola, informační tabule apod.)

- Výstavba, rekonstrukce, přestavba a modernizace infrastruktury umožňující nebo usnadňující přístup ke kulturním a přírodním atraktivitám pro návštěvníky se speciálními potřebami (hendikepovaní, rodiny s dětmi, senioři apod.)
- Společná informační, marketingová a propagační opatření v oblasti využití přírodních a kulturních zdrojů
  - Využití mobilních technologií pro společnou realizaci a propagaci kulturních a přírodních atraktivit společného pohraničí – např. [www.stránky](#), sociální sítě, mobilní aplikace, využití QR kódů apod.
  - Společné kampaně propagující přírodní a kulturní atraktivity společného území
  - Společná účast na veletrzích a obdobných propagačních akcích cestovního ruchu včetněpořízení nezbytných propagačních předmětů dlouhodobé povahy potřebných pro tento druh propagace (banery, propagační stany apod.)
- Evaluace, studie, strategie, plány směřující k využití přírodních a kulturních zdrojů

Prioritní oblast: 2 SPOLUPRÁCE INSTITUCÍ A KOMUNIT

Přeshraniční spolupráce se ve většině případů nerozvíjí automaticky a jednoduše a je potřeba ji systematicky v území podporovat. Je úkolem především místních a regionálních samospráv vytvářet podmínky pro rozvoj spolupráce na svém území a podporovat konkrétní přeshraniční iniciativy přispívající k integraci přeshraničního regionu.

Hranice stále představují bariéru. Přeshraniční spolupráce je tedy zapotřebí aktivně iniciovat a podporovat její rozvoj. Je zapotřebí zabezpečit tok informací přes hranice a také zprostředkovávat kontakty na všech úrovních.

V oblasti vzdělávání je potřeba podporovat rozvoj kvalitního základního, středního, odborného a dalšího vzdělávání. Podporována je kooperace vzdělávacích institucí se zaměstnavateli a dalšími institucemi trhu práce (sladřování poptávky a nabídky na trhu práce, kariérové poradenství). V Česko – polském kontextu je potřeba podporovat aktivity rozvíjející výuku Češtiny a Polštiny.

Vzdělávání hraje důležitou roli v oblasti přeshraniční spolupráce a při vytváření přeshraniční identity. Činnost vzdělávacích institucí zaměřená na interkulturní setkávání a společnou výuku dětí, mládeže a dospělých vytváří důležitý základ pro odbourání předsudků, dobré soužití a posílení euroregionální identity. Je důležité také pro rozvoj přeshraničního trhu práce a posílení hospodářství.

Pro integraci území je důležitá nejen spolupráce různých institucí v uvedených tematických oblastech, ale rovněž každodenní kontakty a spolupráce občanů a

občanských sdružení a spolků (různá setkávání, kulturní akce či sportovní a jiné volnočasové aktivity).

Různorodá spolupráce typu people-to-people přispívá významnou měrou ke vzájemnému poznávání obyvatel a k odbourávání stále přetrvávajících předsudků a k sociální integraci území.

Podporovaná rozvojová opatření

- Opatření směřující k posilování integrace na lokální úrovni, spolupráce občanské společnosti a další aktivity přispívající ke kohezi na lokální úrovni
- Rozvoj spolupráce veřejné správy
- Vytváření a rozvoj přeshraničních kooperačních sítí, včetně spolupráce NNO a sociálních a hospodářských partnerů

V rámci všech rozvojových opatření jsou podporovány následující klíčové aktivity:

- v oblasti zvýšení úrovně informací o společném území:
  - Propagace přeshraniční spolupráce a společného území (např. příprava společných publikací, internetových stránek), také mimo programové území
  - Tvorba informačních platforem
  - Rozvoj informačních a komunikačních systémů (např. informační kiosky a boxy, tvorba společných databází)
  - Tvorba kanálů a mechanismů výměny a sdílení informací a dat, včetně realizace společných či propojování existujících informačních systémů, databází a dalších nástrojů práce s informacemi a daty spravovaných způsobilými žadateli s cílem zlepšení správy a dalšího rozvoje společného pohraničí
- v oblasti dopravy:
  - Společné plánování, optimalizace, zajištění bezpečnosti a propagace veřejné přeshraniční dopravy, včetně intermodální dopravy
  - Společné plánování, optimalizace, zajištění bezpečnosti a propagace veřejné přeshraniční nemotorové dopravy, pěších i cyklistických stezek a tras
- v oblasti územního plánování a přípravy infrastrukturních projektů:
  - Společná příprava plánů a dokumentace společných projektů, do té míry, do jaké jsou jejich plánované aktivity komplementární po obou stranách hranice, nebo pokud přispívají k integraci příhraniční infrastruktury
  - Aktivity podporující identifikaci a rozvoj přeshraničních funkčních regionů

- v oblasti ochrany přírody a krajiny:
  - Aktivita směřující k obnově ekosystémů a krajinných funkcí, zachování biologické rozmanitosti, monitoringu životního prostředí, mimo jiné společná příprava plánů a dokumentace společných projektů
  - Využití a tvorba informačních nástrojů (např. databáze) v oblastech významných z pohledu životního prostředí
  - Vzdělávací aktivity v oblasti přírody a krajina (např. přednášky, semináře apod.)
  - Zvyšování dovednosti a kvalifikace personálu veřejných institucí činných v oblasti ochrany přírody a krajiny

- v oblasti vzdělávání:
  - v rámci vzdělávání budou podporovány například kooperační aktivity škol a vzdělávacích institucí, jejichž hlavním cílem je výměna zkušeností a dobré praxe, vzájemné poznání, vzájemné návštěvy dětí i pedagogických pracovníků, realizace mimoškolních a zájmových aktivit dětí realizovaných školami, provádění osvěty a mimoškolního vzdělávání v nejrůznějších oblastech

- v oblasti kultury, sportu a organizace volnočasových aktivit:
  - podpora společných projektů v oblasti společenské, kulturně-rekreační, vzdělávací
  - podpora záměrů posilujících identitu a tradice

- v oblasti poskytování veřejných služeb (včetně tvorby kooperačních sítí):
  - společné řešení v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb pro zvyšování efektivity a kvality poskytovaných služeb s využitím přeshraničního prvku
  - Spolupráce institucí a organizací působících na trhu práce za účelem zlepšení podmínek pro zaměstnanost ve společném regionu a využití výhod společného trhu práce, např. vytváření přeshraničních databází
  - Spolupráce za účelem hospodářského rozvoje polsko-českého příhraničí
  - Spolupráce v oblasti bezpečnosti – realizované záchrannými a bezpečnostními složkami

- v oblasti tvorby kooperačních sítí:
  - Vytváření, posilování, upevňování a rozšiřování přeshraničních partnerství subjektů za účasti veřejných institucí, nestátních neziskových organizací a jiných způsobilých subjektů v oblasti veřejných služeb a v celospolečensky přínosných oblastech (stále pracovní skupiny, konference, diskuzní panely a další)

- Sdílení dobré praxe, nových řešení a přístupů při provádění veřejné správy a při realizaci celospolečensky přínosných aktivit přispívajících k rozvoji společného pohraničí, (zavedení nových postupů, změny v organizaci zajištění úkolů konkrétní instituce díky přenosu know-how apod.)
- Aktivity podporující budování absorpční schopnosti v oblasti přeshraniční spolupráce a aktivity směřující k odstranění bariér v implementaci spolupráce na polsko-českém pohraničí
- Zpracování analýz, studií, strategií, programů apod., v rámci sociálně-ekonomického rozvoje příhraničního území, v té míře, do jaké bude popsán plán jejich využití v praxi/při implementaci

Implementace

Hlavním nástrojem implementace Strategie rozvoje Euroregionu Beskydy je Fond mikroprojektů Euroregionu Beskydy v rámci Interreg V-A Česká republika – Polsko 2014 – 2020, individuální projekty programu přeshraniční spolupráce Interreg V-A Česká republika – Polsko 2014 – 2020 a program přeshraniční spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika 2014 - 2020. Nad rámec přeshraničních programů jsou nástrojem implementace programy podporované Evropskou unií a národní programy národních částí euroregionu.

Závěr

Strategie rozvoje Euroregionu Beskydy určuje oblasti, ve kterých má přeshraniční spolupráce a její rozvoj největší přidanou hodnotu. Pro každou oblast jsou definována rozvojová opatření k jejich dosažení klíčové aktivity.

Euroregion Beskydy již prokázal, že zde žijí šikovní, pracovití a zapálení lidé, což je zárukou toho, že Rozvojová strategie Euroregionu Beskydy nebude mrtvým materiálem, ale bude využita při dalším rozvoji Euroregionu Beskydy.